پیغام

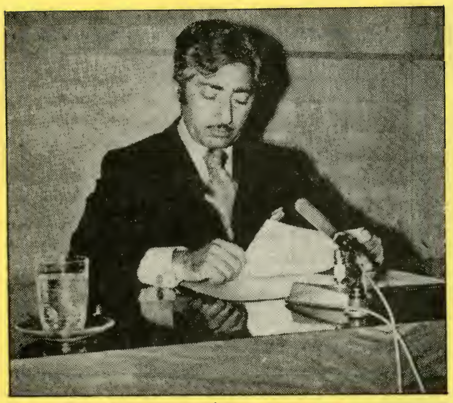

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمد موسی شفیق

سرېزه : الحاج ننګیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نـرم	:	پیغام
وینا وال	:	محمدموسی شفیق
سـریزه	:	الحاج ننگیال
خطاط	:	نورالدین هنریار
خپرونکی	:	فـرهنگ جهاد
نیټه	:	د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادبستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

پيغام او شفيق

۱- پيغام

پيغام د شهيد شفيق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زړه ليتوب دوخت ير رنګين سوغات دى او د دوى د ژوند ديوې تياکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پيغام د مرحوم شفيق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها يه چې شفيق د مصر او امريکې د لوړو تحصيلاتو و دوسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړې او ويلې دي: «... که زړه ددې او س نه يدې کم او کيف خبر واى ما به له هر يو کال ند په هماغه تنګ، تريو او تپه تياره دارالعلوم کې د وه او دري کلونه جوړ کړاى واى».

خو مرحوم شفيق د نن وارخطا او لالهانده زلمي ديوه شاعر، اديب او ليکوال په صفت دومره نه پيژني - د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سياست د دوى هنر او فن تر څپل سيوري لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفيق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تيا لري په افغانستان کې چې هر فنان، ليکوال او اديب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته ړسيدلی دی هغوی بيا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړی چې بيا يې ځکه څوک ځکنی آثار لولي او حال يې ګوري - داګومان هم نشی کولی چې دادی د پړون هغه سترګور ليکوال او ويناوال وی چې دی يې اثر مطالعه کوي .

ننن هم ږموږ د جهاد مشران چې ښه ليکوال هم ؤ ويناوال هم او - صحافيان هم هغه د پړون ليکوال نه بريښي کوم چې په شرعيات - عرفان - قضا ادب - کهيځ - پيام حق - وړانګه او . . . خپرونو کې ليده کېدل .

دلته د مرحوم ماستر فضل کريم د « ليکوال مرشو » ليکنه سري ته دکا ښې کرسنه وبريښي ، او زه خيله چې مرحوم شفيق څومره ديو شاعر ، ليکوال او اديب په صفت پيژنم دومره يې دوزير او صدراعظم په نامه نه پيژنم ، ځکه د ده ليکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته . ننن هم د شفيق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نورنه ليده کېږي خو « پيغام » او « عبقريان » به يې ترقيامته ژوندي وي او هدغه ورد دوی نور ليکنې او شعرونه هم .

د شفيق پيغام چې څومره د پړون ځوانانو ته د بيداری د جرس حيثيت درلود ننن هم هماغه تأثير ، ولوله او جذبه لري او د ننن زلمي هم ورته اړ دی او هم ورن دغه پيغام د خه مشخصو او موسمي حالاتو او شرايطو پيغام ندی . دا پيغام د پرون له پاره هم ؤ د ننن هم دی او د سبا هم دغه پيغام تېر ختونه سترګو ته دروي ، او نزاره يادونه راسپړي له ننن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښيي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

"زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ شول او وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده؛

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقایسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امریکې څخه.

د مورنۍ ژبې پښتو سربېره په پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دي

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرو مشبتو افکارو ما کې تاثیر کړی دی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس د یو منفي - جریان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسني او پخواني دورو کې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې د یو معین ذهنیت نمایندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظریاتو تاثیرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځینو ښو میالیو او دیبانو ډیرو په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې یادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط د رسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زیات تأثیر وکړ ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ما سره هم یو شمېر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه و خپله لاره وایم او د ډېر دوستانو لرم چې موافقه ورسره ولري .

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې د عدلیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښځوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلی، جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښخواهم شعر وایه او اوس هم رایاندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه وایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولی دی دوی معیاري افسانې ولیکلی د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېښې انځورګری او د ټولني د نیمګړتیاو د سمون په لارکې د زده کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هرارخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* - او سني لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

داسې ښايي د شفيق او څونورو کوټو په شمېر ليکوالو او ديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي د ا نشي احساسولي چې د ليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کلونو کې نو دا تو پير ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمني او که دري.

داد شفيق دهغه مهال ادبي فن پاړې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سړی د اتکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي سکره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګند يدای شي.

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ژوند او شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از لکي پکې ډېرې موندلی شي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق دخپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ ـ دهغه شاعري اوپه مجموع کې فن د پرګنو له هیلواو ارمانونوسره تړلې ؤ او د هغه دفن خښتې اومساله د ټولنې اوچاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور ویناوال په توګه دخپل ولس ستونزې او دردونه دشعر په ژبه بیانول اود فن او هنر په ګوتو یې دهغو سمون اوعلاج اخوړاوه، د هغه فکر، ورڅ او خیال لوړ ـ نظرې ځیرې اوژور .

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده ـ دولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ اود وګړو پرېشاني او بد حالي دهغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب ، مظلوم ، وږی بې کوره او کړېدلي هره سا نده ـ هرفریاد ـ هردرد اوهر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي اودې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای ګڼې دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکې څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د — ښېګړه و مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه د پټنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی وُ او ديوه بې خوده ليونی د سرښاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوډم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه يې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
ډېره ځای په ارمانونو د کوه طور را
چې د حق له پاره دار په لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې کوري د هېواد ځوان تو کم د غربي ما ديت د توږې بلا کوږې ته نژدې کېږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په ګورتالان کړه کړی اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېده نوله هدې ځايه هغه د ترقی پلو په معنوی اساس ديوڼ غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لېري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئینه چي د جهان د ننداروشي
دا یو موږ ته د رد منږه مي جام د جم را
د توحید لمبي مي سري لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیاروکې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار ټاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت څخه لرې او د مادیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلی څراغ را

له شفیق سره د خپل هېواد د پرمختګ او ترقی تلوسه وه او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږېده چې ځنګه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړي ښکلا شتمنیو سره سره بېرته پاته دی ځکه خو هغه د دې ارمان څخه چې هېوادیې خوږ څو چې تر ټولو ډېر بڼه ترقي منزل ته ورسېږي له هغه دې املا هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو په ټه بیله لاره لیده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د پېرو ځکې لار وو پوري وصال را
قافلې نه ورو سته کېږي ساعت کم دی
په شپه کې موږ نه توان د تلو د کال را

موږ ځکې وویل چې شفیق چې هر څه له خدایه غوښتل د ولس او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د دغه هدف ته وقف کړي و وحتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت یدې د نیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شاني ښکلي ذوق وتمنا را

بل ځای لدي هم پل ځکې بڼه دي او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سینه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام ته بېرته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هېواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې اود بربادۍ کومې ته نږدې کړې نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځورېږي خوله دغه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د دار روان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په ریښتیا هم تباه کوونکی او ورانوونکی.

که دا یو چې هم پدې شانې اوسېږو
نو په مړو او معدوموبه شمېرېږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرګندونې دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قـــران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غـــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلقو امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغـــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلې او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره دا ده چې حوادث یې دارادې لورې نشي بدلولې او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولې:

مړه به نشي اراده مې حــاد ثوکي
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي محلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسي د مظلوم په وهلو تکولو شــنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي:

دا تومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالــوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فــرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بد خواهانو او دښمنانو پېو درونند او د وارمن غبرګ ــکوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکي ــکوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استا د وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تورشه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هدغه قــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر دۍ هغه شعر او ادب د خوښتو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل دۍ - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګرو همن دۍ. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر و رکه غواړي او پر هغه او ر لګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پښتونولو ژوندون پوري کړه چې نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چې مسلک ورسره نه وي

هو څکې مو وويل چې مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفير او صدراعظم په نوم د شعر له مخې يې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند ديوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼل کېږي شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په وده تولنې د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده – چې د شاعر د هغه مينې او تلوسې ازانګه ښه ترې څرګندېدای شي چې هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا و د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري .

هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خاين په مقابل کې د – کينې داور بخري ښندي او د مظلوم او بېوزلې په زخمونو پټي لګوي – څکه خو د هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم .

بې ځايه به نوي چې د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب د غه شعر را غبرګ کړم ، چې محمد موسی شفيق يې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی :

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسی زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړو سره خور د زړونو په جهان شو *

---

*– و ګ: لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ – ۱۵۴ مخونه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي صباح الدين کشککي په "د هغه قانون اساسي" کې ليکي:
ما شفيق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسيزې په وروستيو کې د واړو خېلې زده کړې په بهر کې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرې درلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بيا وروسته يې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفيق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د مياشتې په لومړيو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزير په توګه برخه واخلم ما د هغه د اغوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نيول او د حکومت سره پيوسته د يوه تيم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحيت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنيادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفيق پر خلاف احساس ورځ په ورځ تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې يو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وويل چې زه هم له ستونزې سره خبر يم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشيني شوی وو او پوهېدل چې په هره بيه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادې خاوند يو صدراعظم ليده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنيوي په کړونو يې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینو غړي او کینې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل څنګ کې دیرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه را منځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د یاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تر بیا کتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړه او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله – څنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اړیانو کې دول له منځه یوړل شول.

د دې دپاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د یرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلې صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو د ول بنې اریکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا د یر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې
پنځه وخته آذان پیل کړچې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه
یو تن د اسلام د سپیڅلی دین دارزښتونو په رڼا کې د هیواد د پرمختګ
او سوکالی د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع
جومات ته مخامخ و او د هغه نه د عیاشی او فحاشی د یوې اډې په
توګه کتل کیده او چیتیده او هلته د دولت مخورو ټګ را ټګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشی د
یو مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او یو
شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو
امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت
تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې دده
د حکومت او رژیم د واړو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې
دده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول
و. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس
لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس
سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړپوړو بندیانو سره د
ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یو او نیم کال

ساتلي وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالی رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوایي ډګر کې په توما نچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو او له محبینا اګروا و شکیلا ګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیري لید او ستر همت ته پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲،۵ کلني زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې د ودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه و نه نیسي چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانډوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکټر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

* - د نهایت تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي ... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلي ویري او غوسي له مخي په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لاري ګودر د پیدا کولو په لټه کې وو، ځکه دوی پوهېدل چي له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او با انرژي حریف سره نښتي کولي د دوی د اراوو تهدید له لاري مخکي ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چي هر څنګه وي ښایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چي دربار پدې قانع کړي چي شفیق له مخي لیري کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځي د شفیق له اجرا یي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطا نتونو له مخي دا رېکو خر پر تیا تړ متوجه و ځکه خو هغه هڅه کوله چي له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سرطاني داني لیري کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدي د خبریال د دغي پوښتني په ځواب کي چي د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چي د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کا ندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤخود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې زېرى ورکاوه چې افغانستان به په لنډه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکېلاک کرولو مې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښتو د رول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخيستنې سره د هېواد کمې اړتياوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو چې ۱۰ بېلابېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدنې، پانګې اېښودنې او د اړتياوو پوره کېدنې او د داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې يې ځانګړې اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړي پاملرنې تر سره کېده او ليدل کېدل چې د يو لړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وتړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوې سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بېول کېده.

د دغو ټولو جدي او اغېزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختى، فقر، لوږې او بېکارى د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو د وېرې او غوسې او ور نور هم ژبغرانده کړل او له دغه وېرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ نه دغه پسته اوتوده مړی چې کلونه کلونه يې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله ځه يې پرانيستلې پرېښود. اوکرملين له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پر لنډه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لا دينيت او فساد پر ضد کړنې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي ځونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هر اړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی ګڼل کېږي.

د ګهيځ اسلامي جريده د ١٣٥١ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلي شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدسو ساتو سره د بې پروايۍ او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوی په لارکې په کارواچوو»

---

*- د زياتو تفصيل له پاره وګورۍ د سايس وجنايات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ — ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « د ښاغلي شفیق دغه څرګندوني زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشرهم نه یواځې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندې څرګند کړې او دهغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښښ کړی او دا جرئت یې نشو کولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري ».

کهیځ په پای کې لیکي : « موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو، باور لرو چې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولوستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکرو او لاربښوونو په رڼا کې دما دي پرمختګ په لار کې ګړندی قدمونه واخلي »*

شفیق که طالب وکه محصل - که د دولت مامور و او که په پوهنتون کې استاد - سفیر و او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د بېښا ګړو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو د رېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

---

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نېټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهیواد دپرمختګ سخت لیوال وُچې دده دوغه میني
او احساس څرګندوی دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کاراو عمراني
پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګیدی شي .

خوځنګه چې نرپیخور ښکېلاک ددغه ډول هستیو په دښمني او له
له منځه وړنې په هیڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او دغه
ډول کسان تر پټو لولومړي له مخې لیرې کوي . او دخپلو استعماري
ناولو اهدافو په لارکې یې سترخنډ بولي ځکه خویې په دښمنۍ کې
په هیڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي زه خیلې خبرې د شهید
شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د –
هلمند داوبو دتړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري دراثت بشپړ عقیده لرم او نن یې ځل بیا د
دغه دراثت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په
توان او سنجش کې وو هغه مو د هیواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض
تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان
د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري . که زمونږ
کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګری به ښکمرغه وي چې هیواد ته د خدمت
مصدر کرځیدلی دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تیروتنه ومومي
بیا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښبنسوده چې د
یوه حکومت تیروتنه پرېښنۍ او واتلونکی تو کم وتیپلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کردې چارې او کارونه د هغه په لاس کې
دي زمونږ ها نداغیز من وګرځوي او د هیواد او خلکو مل او مرستندوی شي .*

*- وګ جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

*　　　*　　　*

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد . *

وړکۍ ګهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه .

د ۱۳۵۱ لمریزکال د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

الحاج ننګیال

د ۱۳٦۷ لمریزکال د وږی ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې — مجهولې آیندې خواته زړه اونا زړه په ویره ویره خاپوړې کولې. دهغې نه وروسته زما په شروند کې ډېر تحولات پیښ شول. دهغې آیندې ډېر برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبروای ما به دهغې کال نه په هماغه تنګ ، ترپیاوتیه تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړ کړې وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خوږو وړوانډېښنو زما دځوانی دما شوم توب په دوره کې دالفاظو جامې اغوستې دي اوواقعاً ماته دغسې ښکاره کیږي لکه یوماشوم چې د تیږې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ دکیږې دتیارې نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه ښېښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه اویې داش وُچي او مې خبنتي یې پخولي. د سرې نه به یې هغسې شکاک جوړولو چي دیکارت به یې په هدیره کې په خپله خبره پښیمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېږې ته ګله زه د هغې اوسپنې نظر کوم کومه چي په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوټې پوټې شي او چې رشتیاني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بیا نو خو بنه دا ښکاره چي څه شی ترې جوړېږي.

زه چي اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنیا د دې تږلو ټکونو نښې پکې شته مګر وړه وړه هغه تاثرات او انفعالات هم رانټول شویدي کوم چي زما طبیعت په هغه دوره کې د آئینې غوندې دیوال ځای نه بې ځان او بې غلبله سره را خیستي دي.

کابل راډیو ته چه دا پا ڼې د چاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما دېرو آشنایانو ته اسرې وکړې چي د چاپ کار ته یې پام وکړي او ځینو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صدیق الله رشتین چي هغه وخت د پښتو ټولنې رئیس و خواري هم وکړه.

خوشکله چي زه له امریکې نه راوګرځېدم هر څه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې یو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چي د کوم بد قسمته ماشین کار دغرمې د ودې بې شلور کاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځینې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبیب نوابي بیا بیا راته وائي چي دا پاڼې بې ضرورسره یو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلېږي نشم منلی چي زه په دې شعرونو کې دنن په رڼا کې کوټې ووهم. دی یو څو نظمونه زما د ژوند انه دیوي معینې دورې تاثرات او خاطرې په خپلې غېږې کې امانتي ساتلې او زه د دغه امانت خیانت ته هیڅکله تیار نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغام

د ژوندانه دكار او فعاليت د تودو هنګامو په شاو خوا کې د کوښښ او هڅا هڅې د جذباتو د تازه ګلو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا ګلو د پاره پوازينی وسيله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مينې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثيل د پاره د شعر او شاعرۍ تخليق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظيفې د روند مګر خوند ور يار په خوږ او دلچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو او ږو اخيستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه يې په يوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پيرايه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خيال ترورو پروازونو زما د سينې په نغرۍ کې د يو ويده خوږلن نه يو څو وار خطا بخړې راوالوزول او د «پيغام» په نامه يې د پښتو ادبي ګلشن د پېښو ګلونو بلبلانو ته په مينه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې د يو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږونو تارونو په تال - چې هغه د يو سرشار او تپېدونکي ذوق په ټېره شاباز ترنګېدلي - ويلې شوي دي زما غونډې د يو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمير آواز او د خيال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګين تکوين

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکي فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات او محیط دالقائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال دهواخواهانو دخوش طبعۍ د پاره دمیني او محبت یا په بل عبارت دعشقي او تغزلي اشعارو چاشنی هم تیاره شویده.

بنا پردې نو دجمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی او شعراوشاعری دژوند دپاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا دخپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه اود سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې بردم او په تمه یم چې دا ګرمي اودیو عالم سوزاوساز د جهان نه راغلې نارې سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب دیورنګین سوغات په نامه ومنئ او زما دامیداوارادې به کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق

کابل دارالعلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غېږ د محبت کې ښکلې ژوند را

ژوندکې د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لرې په عيش و نوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دې بېخوده ديـــوانـه را

پاکيزه يـوه د مينې کاشـانـه را

زخمي زړه مې لا په نور و ډېرو رنګ کړه

سربازي د يو سرتېرې پروانـه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د ارمانو نو انقلاب را
د ښوندون د مشکلاتو سره تاب را
د مستانو غوندي رندي مي آموخته کړه
سرنوشت مي باب د میني د کتاب را

٤

افتخار د محبت په بنګلی تاج را
سمندر نه اور د میني کي خراج را
په بنګلي او په ماني مي لاري تو کړي
ته غنا د زړه اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غوندې سرخوده طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

(۶)

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

د یره ځای دارمانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یوتا ته مې ملا تېته د نیـاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلـوم
هومره زور، قوت د مینې د پـر وانر را

۸

د تاثیر نه دک یو تود او ګرم آ ه را
دزړه کورمې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کړه مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د ګـاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
زموږ روح ته یو غیبي غوندې امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي
دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې
د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکي سمندر غوندي آرام را

په خپل لاس مو نږ له دخپل فکر زمام را

چې ورږمه دحرکت اوژوند پکښې وی

د سحر دباد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه ټوله د معنى د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

توقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودکې

دې نه شپې د درد و غم په مېرتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه د زړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دڅروندو په صف مې شمیر کړه که دانوې
دنیمګړې څروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مې سازوبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمینت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جړاو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور کمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قرباني چي سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کي درس دغسي مضمون را

تماشي لره چي شکلي پردي پريږدي
زولني په پښو دميني دمجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مي شميري په تکيه د مفلسانو
په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳)

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېواکي را

چې کړي دې د تکلیف کړه را په غاړه

نو د نور وله قیود و خلاصوالکي را

(۲۴)

ناقلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي ږدم

افتخار د پا بوسي لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخـلاص را

دګوهر و پسې هغه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې یې نازنیاز هغه دلـبر را

نغرې سینه د مینې د شـرر را

موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کړه

تیروغشو د جفا له سینه سـپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

د سحر چوپه چوپیا کې غریب ووې:

ماله ربه د خپل مرګ او ژوندون واک را

داد ظلم او د ستم دنیا دې واخله

نا ولتیا د «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

د زاهد سره په نفلو میو بېش را

مفکوره د قام د خیر راله همېش را

سبه مې ورسوه قوم او جمعیت ته

نه لرم غوندې ککرې زهر و نېش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمرهومره مشال زا

دپرومخکې لاړووپورې وصال را

قافلې نه وړوسته کېږو ساعت کم دی

په شپېبه کې مونږ له توان دتلودکال را

۳۰

فرعونان مو په سرېښې دي محوه کېږو

دجګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

دانسان له وينوغوښونه غذاخوري

ته نجات له هومره جورواعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس تپ را

دا زړ د میخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبی او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندردی چې لوېږي

ته بنیاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب د عشق او مینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سور شوندون بدل کې

دا شنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره ګډ و بوټو و وې

روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را

دا ازادو ملتو د سیر غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددې وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار پښتون له دې خواریونه فلاح را

۳٦

آبرومند مې که ساتي زما خاونده

غني زړه او مړه سوله دقانع را

دجګړې دشړوندګرمي مې کمه مه کړې

یو مشکل چې ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را
اقتدار مې د خواهش په انضباط را
د ښروندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
یو ساعت هم د پېغوا اختلاط را

۳۸

ستا دنیا کې بس د مینې عالي اوج را
سبا د زړه مې ډک د خیراو دردپه فوج را
ابا سیند د زماني یم لاهو کړي
د مستي او شور نه ډک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته
دعمل په خرڅ مې تاو دڅړوند ارت را
چې صحنه داجتماع واره توده کړي
هسې کرموجذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري یې بلبلان دګل په سازکې
پروانه غونډې په سوزکې ها سرور را
چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته
خوارې خیښې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نورمې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت يمه لو بېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوړي هغه خوښ کړم

همې شاني ښکلی ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳

په ټولي دریاکاروئ که شمېري
دغي دیراو بتخاني پوري الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مي نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

۴۴

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
ښه، محیط کي مي آوازله انعکاس را

چي خدمت یي قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازواو هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي ها فریاد را

چې مې عزم ته دغره ویستل هېڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـــا د را

٤٦

په لاس مونږ له د قومي ترقي جـــړ را

د بشر د خائنانو چراغ مــــــړ را

څوک چې غواړي : آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب ، رنګونه خــړ را

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبیدلی یم دزړه درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

فریاد دي چې ماحول راوینښوي

دڅړوند سینه کې ها د شور اور وز ژغږمه یې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې

ښکاریدي لکه دلعل د بڅرو

ماپرې شوندې چې راټولې کړې شوه د که

لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی
دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول
ته شکیدلی تنی پروت یې پریشانه

اخطار

که دایو چې هم په دې شانې اوسیږو
نو په مړو او معدومو به شمیږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو
ګوری دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري

جوړوي مې په جهان دزړه کې لاړي

په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی

چې په شته مې زلزلې کړي راد وڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي

چې مې ؤ دزړه سره په ګهـــواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو ښکلؤ

هرسبق مې ؤ دمينې سيپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غګېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې
ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکلا

دڅړندون د سترګې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارۍ او دلاسا شته

د عمل جذبې که غړندې په کار شي
تازه ګۍ او طراوت لره بنکلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفا لاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

د نوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستي بنیایي افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلك باندې راغونډ شه اشنایانو سره

اشنائی دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګولوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دوله کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکېږي

په غلا غلا کاته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کې لوبېږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو ستر ګو لرې
دوا ړه نا ست وی دیو شرند خوړ په غاړه

چو په بل کې محویت هو مره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

خو مره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی

خوار مان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اورمېږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خېل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښـارده
ستا په موسکو موسکو شوې هومی قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنیدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼا کښي
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوند دی په آرزو او تمنا کښي

امید

دابي غاري سینه چي کوري مینه داده
په طوفان یي دحیات کشتي لاهو ده
دلته لوبي په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ماهم د نسیم په خوله در بله
ستا په شوندو مې وځوله دشپې په غېږ کې
او ډیوه د محبت وي را ته بله

د حیا خولی

دا شبنم دګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتي
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوېي په مغرب کې نیمګخو دی

یوی دزلفو يې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د ټنګو ټنګو ګلونو په ورېدو کې
دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګرکې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بلې
زه دستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سر ړا پورته کړه يوځلي
پهٔ اشنا جامو کې ورک يې ستا پيغام کړو

په اسانه په کې ساو يستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غليم ته

دبستان کې دا يشيا چې زه استا د وم
تا لوستله هغه وخت کې سيپاره

مغ دې تورشه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغوارې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمينې محبت په لاړ ولوندکړه

که به نه کورم پرې حق او حقيقت ته

ما په هسې بې نظروستر کوړوندکړه

انتخاب

په شنوسترو د سپين غړه کې چې آبشاردی

دهغې په غاړه وی له ماشوم توبه

لیونی روح مې يوازې وې هرڅه نه

بې له مينې، ازادی او نښکليتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سروګلو دیو تل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سوري لاندې
په مکیز مکیز موسکې شې راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک ګرځي د اسمان په کنارو کې

ته لا وايې الف بې د تربګنيو
د نفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زموږ نه دي
واک د بل ځړبه د بل او کار د بل دی

مال زموږ ملک زموږ خوارې موږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپينو وريځو کې ښکاريږي
چې رنګې رنګې په مخ يې راخوره ده
که سپين مخ دې ديو سپين نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پوري مسخره ده؟!

تو ده غيږ

د دنيا له کير و داره وم ستومانه
زه بيغمه ويده وم چا له دې جهانه؟
دا تو ده غيږه د چا وه چا په مينه
دا پاسته لاسونه کړه چا پير زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړي وړي چې د لیونتوب دی

چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړېږي

یو صورت دیوې شوره بېخودی دی

سرشاري او بېغمی کې چې موسکېږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره

اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو

آ طوفان د بېخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي
چې يې نه ليده که هر څومره به وا شوي

داچې اوس په پټو سترګو هم ليدل کړي
ستا په مينه کې قسم دی چې بينا شوي

فرياد

داتومبي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځم په جذبو شې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې دنیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تیږه د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان

پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنده یم او نه یم د گمان په شان

غږ په کړا هانو کوم هاتفي آواز غورنده ي
لاولرم د غیب سره موجود یم دیو راز غورنده ي

پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه

بام د مراد ونو ته په لنډه لار زینه یمه
تېز و لاړو وو نه د چولی د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه څخه
چې لم د پتنګ غوندې د شمعې د محفل څخه

نه د زړه پردوکې د احساس غوندې لو بیږمه
تاته ستر ګوره اوروکه غوندې څلیږمه

زړه چې رونداوکوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خو نیم چې تېروزم خطا کیږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، دغه د نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بنمنې د خیانت کوم
پاکې یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم

زه نارې انسان ته د وحدت دامنیت کوم
نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړه د زړه پردوکې کړي آهنګ د بنکلې ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼایې د سپین سبا دې وي

محو دې رجعت شي که څه وي نوارتقادې وي
هره کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب ته مې عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه په قیږمه د سیند په شان
نور و پسې نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بیړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښیایم
تا د حال په ژبه ، ځوله ، په ښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېرشه دا توم نه خو د جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه ، واوره د «ضمیر آواز».

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهی وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدی او دید شته پکې
بیا غور ځیدل نو له کږلکه له کمر څه معنی

په لوځو یو ځو د آشنا سره د شپې په غیږ کې
چې زه مو ړنیږم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ ګل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه ګله
ځکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داری کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمینې ورایله کړه
سرګوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دا دې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې د ژړوند پانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړې دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوریده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وونیځه لیلی له تغافله

ګوره تېر ویستي ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاوخوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته یې ژېړ د مسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

حدیقة الاندلس-قاهره
داپریل ٤ - ۱۳۵۳

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند سبق

څه په سر پرژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بچ نه کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې تورک ورسره نه وي

دلته دې زمونږ په خانانو ملکا نو کسي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
څو که زولنې دوهم وشک ورسره نه وي

لاره به خطا تیار وکو څوک فلسفي نه شي
کله چې ملکرې ایمان کلک ورسره نه وي

زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیارې منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او به ژوندون پورې کوچې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کره چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندي کربنې — کړې تفسیر دیو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
سترګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را وېرو — ګرد شو نو د ګرد ون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پوره ته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې اېښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتو سکوندلی ، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی ، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونتوکې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډکه — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوربېږي — له خوب کې بوګ نیولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفې څښتې — په کلونو دکې شوې
نرګس تیتې سترګې ناست و — چې بوسې یې ور کولې
داچې پیغلې غوټۍ خاندې — خوښبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازنازیې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوېې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږ کې، اوښ بدل کړوار مانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د ریدې وو — پیالې وغواړۍ زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو کلونو — سجدې غواړي د بورانه
ښاپیرو د حسن جوړ کړو — یو ارم له دې جهانه
د وږمو د وزې خپرې — د باغونو د فضا نه
غواړي زلفو له ګلونه — مستې پیغلې له باغوانه
دافق په سحر وو وې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دو کې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر اوسه — پخلا کېږي ارمانونه

د شبنم په رڼو اوښکو   ګلو و مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي   اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې   پیاري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو   ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې   ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو   پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی   د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي   ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو څلمو ته   د پیغمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوی مې نظر وُ
رنګارنګې رنګینۍ وې ، یو عجیب «رنګین سحر» وُ

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زموږ

موږ به افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

موږ به تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
دښمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
نځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته
د قوم خادم چې وي هغه خلمي امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ـــ:ـــ:ـــ

(c) ketabton.com: The Digital Library
PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي بريال اسلامي غورځنګ د فکري او عقيدتي اصيلو کرښو په پام کې نيولو سره د کرد و مجاهدو ليکوالو، محققينو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېرو د هغو ليکوالو آثارو ته چې په بهرنيو ليرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي تر هلته د خپراوی چارې سنتو نزمنې او له مالي ارخه د زيات لګښت غوښتونکي دي.

ځرنګه چې زموږ ستر اسلامي غورځنګ له حساس او نازک دور ځخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو ليکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکې کې يوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد ليکوال د آثارو د خپراوی په اړه د دوی د فرمايش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بيله مالي لګښت ځخه د خپراوی ټول تکاليف په خپله غاړه اخلي؛ ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هيڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د ژانه ليکوال يوازې د چاپ لګښت نخيت اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثير هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پاليسۍ سره ارخ لګوي او ضرورت يې محسوسېږي تکثيروي.

هيله ده د تکثير لو بيا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استنساخ سره قدرمن هېوادوال او فرهنګيالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کرد و متعهدو ورونو، ليکوالو او پوهانو ځخه هيله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لورېينو سره د فرهنګ جهاد د پرمختيا او پياوړتيا لار آواره او د جهادي ادب د بډاينې او ساتنې په لار کې خپل مسؤوليت او رسالت تر سره کاندي.

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوی تکل کړی؛

١ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپرو شویو مقالو مجموعه

٢ـ وینه په قلم کې ـ دمجاهدولیکوالو او وینا والو تذکره.

٣ـ جهادي فتواګانې

٤ـ اسناد تاریخی افغانستان

٥ـ پیغام ـ دمحمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه

٦ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی

٧ـ افغان باقی کهسار باقی ـ دجهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو وینا والو د شعرونو مجموعه

٨ـ دعبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه

٩ـ معرفی جراید ومجلات جهاد افغانستان

١٠ـ دکهیخ داسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه

١١ـ به یاد سخنور صخر آفرین سترګ استاد خلیلی

١٢ـ تعصب او د هغه اغیزه

١٣ـ داستانونه او ولسونه ـ دجهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه

١٤ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ

١٥ـ منزلونه او منزلونه ـ داشعارو مجموعه

١٦ـ دوینو نخښې ـ دجهادی خاطرو مجموعه

١٧ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم

١٨ـ تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان ـ

دوشعرشیدا

داده یو څو درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARLS
B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده دستری کیږي
گوټ دشونده و د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا یه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library